magis ⁊ ideo quereret perdere puerum. videlicȝ dn̄m noſtrū iheſuȝ xp̄m ſaluatorē mundi angelꝰ apparuit in ſomnis ioſeph vt educeret matrē ⁊ filium in egiptum quo perueniente puero cū matre omnia idola egipti inſimul corruerunt nec inuentum ē idolum in ōni egipto quod non eēt minutatim abſciſuȝ iuxta illud iſaie. Aſcendit dominus nubem leuem ⁊ ingredietᷣ egiptum ⁊ mouebuntᷣ ſimulachra egipti ad demōſtrandum ꝙ per aduentum domini nr̄i ſaluatoris ōnis idolatria funditus euerti ⁊ ceſſare deberet. vnde iudei dicūt ꝙ iſmael primo ſimulachrum de luto cōfixit. gentiles autem primū prometheū ſimulachrū de luto feciſſe dogmatiſauerūt atqȝ ab eo ars ſimulachra ⁊ ſtatuas fingendi proceſſit . Dicuntᷣ autem gētiles quia ſemper ſine lege fuerunt et ita ſemper fuerūt vt geniti fuiſſe perhibentᷣ idolis principaliter ſuientes.

De initio idolatrie.

Idolatrie vero principium a belo aſſiriorū rege primo dicitᷣ ꝓceſſiſſe. Nā iſte belꝰ rex fuit pater nini regis q̄ morte p̄occupatꝰ p ninū filiū eiꝰ p̄cioſe traditꝰ ē ſepulture. In cuiꝰ memoriā ninꝰ filiꝰ eiꝰ mirabiliter ſimulachrū q̄ſi ſimile patri ſuo ꝯfigere mādauit ex auro vt in ꝯſolationē ſuā ⁊ memoriā patris ſui viſo ſimulachro videre fingeret patrem ſuum. Hoc ergo ſimulachrum rex ninꝰ coluit tanq̄ deum ⁊ coli mandauit a ſuis ⁊ in celis eē deificatum ōibus aſſiriis tradidit eē credendum. Et ſic non multo poſtmodū tempore precedente ſpūs īmūdꝰ ī hoc idolū beli regis ingreſſꝰ reſpōſa petētibꝰ exhibebat.

Unde apud aſſirios illud idolum dictũ ē belꝰ. Alii dixerũt bel alii beel alii baal alii belfegor alii belſe buch ⁊ huius idoli exemplo gentiles proceſſerũt ad idolorum cultum fingentes homines mortuos eē de os ⁊ pro diis adorabant eos. Unde dixerũt primũ deorum fuiſſe ſaturnum qui ſaturnus fuit rex crete vocato nomine ab illo planeta qui dicit̃ ſaturnus. quo mortuo deum eſſe dixerunt non habentē patrē neq̃ matrem. De eo fabuloſe dictum ē quia cuȝ ipſe ſapientiſſimus eſſet in mathematica preuidit ꝙ debe bat filius de eo naſci de quo erat grauida eius uxor qui debebat eum a ſuo regno deicere ⁊ cogere miſera biliter exulare. Unde precepit vxori ſue vt filium quem ipſa pareret daret ei ad deuorandum. Quo filio edito occultans illum ⁊ patri quemdam lapil lum oſtendit dicens ſe lapillum illum ⁊ nihil aliud peperiſſe. Quem pater illico deglutiuit ex quo dicit̃ tres filios genuiſſe ⁊ vnam filiam iouem ſcilicet nep tunum ⁊ plutonem. ⁊ iunonem filiam hos omnes gē tiles deos eſſe dixerunt. Unde iuppiter ſeu iouis ad eptus eſt nomen planete iouis ⁊ illum gentiles colue runt pro nomine ſummi dei. Deinde coluerunt mar tem quem quidem deum belli eſſe perhibuerunt. De inde ſolem quem appollinem vocauerunt qui in pre dicta vt dictum eſt delos inſula pricipaliter coleba tur. Deinde venerem a veneris planeta nuncupatā Deinde mercuriũ dictũ ab ipo planeta mercurii quē ipſius iouis filiũ aſſerere voluerũt deīde lunā que ⁊ diana dicta eſt vt eſt ſupra relatum latone filiam

Sicq; ſecundum diuerſas hoīm nationes gentiles di
uerſa idola coluerūt Unde apud egiptū iſim apd cre
tam ioue͂ apud mauros iubam apud latinos faunū
apud romanos quirinū apud athe͂as mineruā apd
paphos venere͂ apud lemnos vulcanū apud naxos
bachū apud delos ſeu delphos apolline͂ vt dectum
eſt Conſtituerūt eciā ſibi multa alioꝝ idoloꝝ noia
prout vnuſquiſq; ſuos gerebat affectus ſed iam cō
ſtat ſecundū ſacroſancte eccleſie traditionem ꝙ q̄; p
mū creator mundi in empireo celo creauit āgelos ꝙ
ille angelus qui omnibus aliis angelis fuit prelatꝰ
de quo propheta dixit cedri non fuerunt altiores il
lo in paradiſo abietes nō adequauerūt ſummitatē
eius platani nō fuerūt eq̄les frōdibus illiꝰ oē lignū
paradiſi precioſuz nō ē aſſimilatū pulchritudini eiꝰ
ideo ſpecioſum eū fecit deus ⁊ p̄fecit multorū legio
nibus angelorum. Hic elatus ſuperbie pōdere cū dix
it. Ponam ſedem meā ī aquilone͂ ⁊ ero ſilis altiſſiō.
ſtatim ab eterna benedictōe cecidit cū legionibꝰ ſuis
⁊ diabolus ⁊ diaboli facti ſunt. vnde diabolꝰ. i. de
orſum fluens ex hoc dictus ē. De hoc dictum ē quō
cecidiſti ſtella matutina de medio lapidum ignitorū
Et cecidit lucifer qui in paradiſo deliciarum nutritꝰ
eſt ⁊ vulneratus a morte ad inferiora deſcendit. Un
de ⁊ xp̄us in euangelio ſcō ſuo. Uidi īquit ſathanā
q̄ſi fulgur de celo cadente͂. Hic fuit ille leuiathan de
quo dicit iob nerui teſticulorum leuiathā pplexi ſūt
Sz qꝛ pleriſq; materia nō ē noua ideo ſub compe͂di
o de eo dicere decreuimus in hoc loco. Scripſit eni
iſidorus ethimoolgiarum ꝙ hebrei hebrea voce

vocant illum beemoth quod latina lingua ſonat ãi
mal brutũ. Eſt enī ſpũs malꝰ īmũdicia ⁊ ſpurticia ple
nꝰ ⁊ ideo deꝰ ab ip̃o principio deiectõis eiꝰ ꝯuertit
ip̃m in aīal brutũ ⁊ in. ſerpentem tortuoſum ⁊ cũ ſit
immenſe magnitudinis dictus ē draco De hoc ſentit
dauid. Hoc mare magnũ ⁊ ſpacioſuꝫ ⁊c̃. deinde ſub
iunxit. draco iſte quem formaſti ad illudendũ ei ⁊c̃
Dictus eſt autem leuiathan ſecunduꝫ iſidorũ ſerpēs
de aquis Unde legit̃ ī apographia beati brandani
dũ nauigaret per occeanum idem ſc̃ũs vidiſſe eũ mi
re longitudinis ⁊ ſpacioſitatis in profundum occea
ni deiectum ⁊ incluſum in eo uſqꝫ ad diē iudicii iuſſu
dei. Ideo enī dicit̃ tortuoſꝰ ⁊ eē in hoc mari qꝛ.ī hu
iuſmõi ſeculi mare diabolus volubili uerſat̃ aſtucia
ad decipiēdũ aīas miſeroꝝ. Hic ē ille leuiathan qui
factus ſerpens a ſue deiectionis principio inuidens
glorie primorum parentũ noſtrorum auſꝰ ē voluptа
tis paradiſum intrare ⁊ erectus gradiēs ſicut homo
primos parētes nr̃os cecis tēptationibꝰ vicio. p̃ua
ricationis affecit ⁊ facti mandati dei intrepidi trãſ
greſſores deici meruerunt ab ip̃ius gloria paradiſi
ſicut ille deici meruit a celeſti gloria culpa ſui licet il
lud quod legit̃ in principio geneſis ſecundũ moiſai
cam traditionē vbi dicit̃. Sꝫ ſerpēs erat callidior ōi
bꝰ aīantibꝰ que fecerat deus qui dixit ad mulierem.
Cur p̃cepit vobis deꝰ ⁊c̃. Secũduꝫ tamē traditionē
ſacrarum ſcripturarum catholice vniuerſalis eccleſie
ratum eſt vt ſcripſit beda ꝙ diabolꝰ elegit tũc quen
dam ſerpentē; de quodã genere ſerpētiũ virgineũ ha
bens vultum ⁊ mouet ad loquendũ linguã eius q̃d

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

loqueret᷑ neſcientis ſicut ⁊ adhuc cotidie loquit᷑ di
abol⁹ per phanaticos ⁊ energuminos neſcientes ⁊ p
homines quorum corpora ab ipſis demonib⁹ ſunt
obſeſſa ut de hoc ſcriptum ē in libro hiſtoriaꝝ ſcho
laſticarum circa principium ubi ꝓſequit᷑ actor hiſto
riā ⁊ expoſitionē libri geneſis . Unde quicquid no
bis catholicis per has ſacras ſcripturas notū ē certū
eſt ꝙ ille leuiathan id eſt diabolorum prīceps a cul
mine celeſti deiectus vel per ſeipſum corporaliter fac
tus ſerpēs vel ſerpentē ingreſſus ē. ut callidis temp
tationib⁹ ſuis miſeros parentes noſtros ⁊ ſucceſſo
res eorū ꝑpetuā deiecerit ī ruinā ⁊ hec de idolatria ⁊
de noticia leuiathan dixiſſe ſufficiant. Nūc aūt ad
proſequēdū noſtre itentionis ꝓpoſitū ſtilū noſtruꝫ
ad narrationē preſentis hiſtorie conuertamus. Per
demonū igit᷑ īgreſſuꝫ in idola ſurda ⁊ muta eliciebā
tur ab eis petita reſpōſa que tūc gētilitas excolebat
Vn̄ dauid. Q̄m oēs dii gētiū demonia de⁹ aūt celos
fecit ⁊ per hanc diabolice deluſionis aſtuciā de⁹ ap
pollo reſponſa ſua in dicta inſula delos petentibus
exhibebat. Ad quā poſtꝙ̄ achilles ⁊ patrocl⁹ greco
rū nuncii peruenerūt de intrādo in templum appolli
nis ꝯgrua hora captata cum ꝯſilio ſacerdotūm in
ipo tēplo ſeruientiū ipi deo qui colebat᷑ in ipo tem
plū ipm deuoto corde hūiliter ītrauerūt. Et factis
eoꝝ oblatōib⁹ ī multoꝝ donoꝝ ꝓdigia ꝙ̄titate pe
tentibus ab eo de grecorum negociis habere reſpon
ſum ſic eis predictus appollo ſubmiſſa voce reſpon
dit. Achilles achilles reuertere ad grecos tuos a qui
b⁹ miſſ⁹ es ⁊ diceis ꝓ certo ſe ſalubriter ad troiam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ituros ibiqꝫ prelia multa committent·ſed infallibiter erunt decimo anno victores troianam vrbē dabūt funditus in ruinam regem priamū eius ↄſortē eiuſqꝫ filios morti tradent ⁊ omnes maiores eoꝝ illos tm̄ viuere permittendo quos elegerit ipoꝝ grecoꝝ ſola volūtas· Quo ab achille percepto ⁊ facto exinde ual de leto adhuc eo in ipſo templo morante mirabilis caſus euenit. Nam quidam troian9 antiſtes noīe cal cas teſtores fili9 multa peritus ſcientia de mādato p̄ ami regis vtpote ei9 nūci9 templū ipm̄ intrauit ut a deo appolline ſimiliter reſpōſum eliceret q̄d de bello grecoꝝ troianis eēt reuera futuꝝ· Qui p9 oblatiōes ab eo factas multimode ipi deo de9 ille rn̄dit · Cal cas calcas caueas ne ad tuos redire preſumas ſꝫ ſtatī ad grecorum claſſeꝫ que nunc ē in hac īſula cū achil le ſecur9 accedas cū qua grecoꝝ excercitū feſtinus ad eas nūqꝫ diſceſſurus a grecis· Futurum ē enī grecos obtinere victoriā ↄtra troianos voluntate deorum Eris ⁊ tu valde neceſſarius grecis ipis in tuis cōſili is ⁊ doctrina donec ipi predicta victoria potiunt᷑. Calcas vero dum ſciſcitando cognoſceret ꝙ ille erat achilles qui erat in templo cōfeſtim ad ipſum acce lerat ⁊ conuenientibus ipſis in vnum ſeſe ī amicicie fedus accipiunt patefacta inter ſe de p̄dictis ōnibus veritate· Quare idem achilles p̄dictū calcantem ātiſ titem multis cōmoditatibus honorare leta frōte cu rauit. Sicqꝫ anchoris extractis a mari et eis cū eorū nauibus in pelagus immiſſis īcolumes ſalubriter ꝑ uenerūt athenas· Deſcendentibus eis igit᷑ a nauibus ipis achilles p̄dictum calcantem antiſtitē agamēnōi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

regi ⁊ aliis regibus grecorum ducibus ⁊ principib⁹
preſentauit ⁊ ab achille narrato reſponſo deorū de
futura eorum victoria contra troianos . ⁊ qualiter
idem calcas nuncius regis priami in otrarium reſpō
ſum obtinuit ⁊ de mandato ſibi vt ad troianos nō
iret ⁊ cum grecis durante preliorum turbine morare
tur. Uniuerſi greci facti ſunt hilares ⁊ pre multo gau
dio celebrant diem feſtum ⁊ predictum calcantē āuſ
titem in eorum fidem accipiūt ⁊ recipiunt in ſinceri
tatis amore promittentes ei in omnibus placide ꝓ
ſequi vota ſua. Et ſic illi diei feſto finis feliciter fac
tus eſt.

¶ De motu grecorum verſus troiam ⁊ ſacrificio ob
lato diua.

GReci reſponſis receptis a diis iam exoluerant
dies feſtoscum ſequenti die poſt predicta feſta
depoſita calcas ille troianus antiſtes in comitiua a
chillis ⁊ patrocli ad tentorium agamennonis ſe otu
lit mane facto vbi iam multi reges grecorum duces
⁊ principes ante conuenerant qui coram rege agamē
none reſidebāt. Quibus per achillem patroclū ⁊ cal
cantem ſalutis oraculo reſoluto ac ab eis debite rela
tionis obtento reſponſo ſe inter alios cōmodis ſeſ
ſionibus collocarunt ⁊ ſtatim ab eodem calcas īpe
trato ſilentio in cōi audientia predictornm dixit hec
verba. O nobiliſſimi reges duces ⁊ principes qui in
preſenti congregationis ordine iuncti eſtis nōne veſ
tra fuit principalis intentio contra troianos publi
cos hoſtes veſtros arma capeſcere qui ſub tanto fa
cinore ab eius commiſſo contra ſe veſtram virtutem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf